

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1769/24
18.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Драгице Савељић Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Шекуларац, адвокат из Београда, ул. Краљице Наталије бр. 21, против тужене Републике Србије – Министарство одбране, чији је законски заступник Војно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Бирчанинова бр.5, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П1 3016/20 од 28.9.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.7.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3016/20 од 28.9.2023. године, у ставу првом, другом, делу става трећег изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да му на име накнаде нематеријалне штете исплати: на име претрпљених физичких болова износ од још 50.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 50.000,00 динара, на име душевних болова због наружености износ од још 150.000,00 динара и на име душевних болова због умањења животне активности за износ од још 50.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 28.9.2023. године, до исплате и у ставу петом изреке, и у том делу жалбе тужиоца и тужене **ОДБИЈАЈУ**, као неосноване.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3016/20 од 28.9.2023. године, у преосталом делу става трећег изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија - Министарство одбране да тужиоцу АА, преко износа из става првог изреке првостепене пресуде, на име душевних болова због умањења животне активности, исплати износ од још 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 28.9.2023. године, до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу четвртом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3016/20 од 28.9.2023. године, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија – Министарство одбране, да тужиоцу АА, на име накнаде трошкова поступка, исплати износ од 236.972,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3016/20 од 28.9.2023. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 500.000,00 динара и то: на име претрпљених физичких болова износ од 150.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 150.000,00 динара, на име душевних болова због наружености износ од 50.000,00 динара, на име душевних болова због умањења животне активности износ од 150.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 28.9.2023. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова куповине ортозе за колена, исплати износ од 6.172,83 динара, са законском затезном каматом почев од дана 23.1.2018. године, до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца, у делу којим је тражио да суд обавезе тужену да му на име накнаде нематеријалне штете исплати: на име претрпљених физичких болова износ од још 50.000,00 динара, до траженог износа од 200.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 50.000,00 динара, до траженог износа од 200.000,00 динара, на име душевних болова због наружености износ од још 150.000,00 динара, до траженог износа од 200.000,00 динара, на име душевних болова због умањења животне активности износ од још 150.000,00 динара, до траженог износа од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од 28.9.2023. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у укупном износу од 269.285,96 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате. Ставом петим изреке одбијен је захтев тужиоца за досуђење законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка, од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Против наведене пресуде тужилац и тужена су благовремено изјавили жалбе, из свих законских разлога, и то тужилац побијајући пресуду у ставу трећем, четвртом и петом изреке, а тужена побијајући пресуду у ставу првом, другом, четвртом и петом изреке, како то произлази из садржине жалби.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужиоца и

тужене делимично основане.

У првостепеном поступку, у потврђеном и преиначеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује у жалбама.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилац је у радном односу код тужене, на пословима механичар минско-експлозивних средстава и дана 16.1.2018. године претрпео је повреду на раду. Наведеног дана тужилац је дошао на посао, задужио је радну униформу и морао је да пређе из једне радионице у другу како би узео делове потребне за ремонт, кретао се стазом између две радионице, опрезно с обзиром на временске прилике, а од снега није видео лед и оклизнуо се на неочишћеном леду, пао је и повредио колено десне ноге, након чега му је пружена медицинска помоћ. Критичном приликом тужилац је носио прописану одећу и обућу, а обућа је и за снег и за боравак у радионици. Тужилац је због повреде био имобилисан ортозом за колено, која је купљена 23.1.2018. године и плаћена 6.172,83 динара. Према налазу и мишљењу судског вештака медицинске струке за област ортопедије и трауматологије, тужилац је дана 16.1.2018. године задобио телесну повреду у виду нагњечине у пределу десног колена – извргнуће и истегнуће десног колена са расцепом унутрашњег менискуса десног колена. Описана повреда се према тежини квалификује као тешка телесна повреда. Одмах после повређивања тужилац је трпео болове јаког интензитета у трајању од једног дана, а после тог периода трпео је болове средњег интензитета у трајању од 21 дана. Након тога болови су прерасли у болове слабог интензитета, због регенерације ткива, а трајали су наредних девет месеци. Повремени болови слабог интензитета се ни данас не могу искључити. Са ортопедско-трауматолошке стране, код тужиоца постоји умањење животне активности које износи 10% и огледа се у смањеној толеранцији на тешка физичка оптерећења и напрезања, обављање активности које захтевају принудне положаје тела, дуже стајање или ходање. Као последица повређивања код тужиоца постоји наруженост лаког степена, која се огледа у ожиљцима у пределу десног колена. Према налазу и мишљењу судског вештака медицинске струке за област психијатрије, тужилац је приликом повређивања трпео примарни страх високог интензитета који је трајао до једног минута, када је био у шоку и ван контроле, уплашен за живот и беспомоћан, а трпео је снажан бол. Секундарни страх високог интензитета трајао је код тужиоца око једног сата, када је страховао док је чекао помоћ, трпео јак бол, када је транспортован и подвргнут медицинским процедурама. Секундарни страх средњег интензитета трајао је око 20 дана, током којих тужилац није могао да спава, био је спутан гипсом и зависан од помоћи других, а стрепео је за исход опоравка. Наредних девет месеци код тужиоца је постојао секундарни страх ниског интензитета, за које време је тужилац патио због онеспособљености и осећао се безнадежно због компликованог и непотпуног опоравка. Код тужиоца нема умањења опште животне активности са психијатријског становишта. Услед задобијене повреде, тужилац не може да се креће степеницама, не може да потрчи, а смањена му је и покретљивост десне ноге. Наведено чињенично стање првостепени суд је утврдио из извештаја о повреди на раду, извештаја лекара специјалиста Клинике за ортопедију и трауматологију, рачуна здравствене установе

„...”, извештаја комисије за повреду на раду, исказа тужиоца и налаза и мишљења судских вештака за област ортопедије и трауматологије и за област психијатрије.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац предметну повреду задобио радећи код тужене као послодавца, па је оценио да су испуњени законски услови из члана 164 Закона о раду о одговорности тужене за штету проузроковану тужиоцу. Имајући у виду начин повређивања тужиоца, првостепени суд је оценио да тужена није створила безбедне услове рада за тужиоца као запосленог, тако што није очистила лед који се налазио на радном месту – на стази која повезује две радионице, што је била њена дужност као послодавца. Повреда тужиоца је настала у условима обављања редовних активности и у узрочној је вези са радом тужиоца код тужене. Тужена током првостепеног поступка није имала доказних предлога ради утврђивања постојања разлога за искључење своје одговорности, у смислу одредаба члана 7 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, па како тужена није доказала да постоје разлози за искључење њене одговорности, а тужилац је доказао да је штета настала на раду, првостепени суд је позивајући се на члан 8 Закона о парничном поступку, чланове 154 став 2, 173, 174 и 177 Закона о облигационим односима и члан 164 Закона о раду оценио да је тужена дужна да насталу штету надокнади тужиоцу. Приликом одмеравања висине новчане сатисфакције због претрпљене повреде на раду тужиоца, првостепени суд је узео у обзир све околности које су значајне за оцену у којој мери је оштећење здравља утицало на услове живота и рада тужиоца, па је имајући у виду интензитет болова и страха и дужину њиховог трајања, степен умањења животне активности од 10%, који су утврђени из налаза и мишљења судских вештака, позивајући се на одредбе члана 200 став 1 Закона о облигационим односима, делимично је усвојио тужбени захтев тужиоца и одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде.

На досуђене износе, суд је обавезао тужену да тужиоцу, у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима, исплати законску затезну камату од дана пресуђења.

Првостепени суд је закључио да је неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио веће износе накнаде штете на име претрпљених физичких болова и страха и претрпљених душевних болова због наружености и умањења животне активности, од износа досуђених ставом првим изреке побијане пресуде, јер је оценио да је превисоко постављен, да погодује тежњама које би биле противне сврси накнаде нематеријалне штете и да превазилази законски оквир адекватне сатисфакције тужиоцу, због чега је исти одбио у том делу и одлучио као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му накнади трошкове за купљену ортозу за колено, као и да тужилац основано потражује законску затезну камату по том основу почев од 23.1.2018. године, као дана када је купио наведено медицинско средство, што је дан доспелости дуга, па је на основу члана 154 и 277 Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев у том делу и одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је у потврђеном делу пресуде правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку јасне и потпуне разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 164 Закона о раду („Службени гласник РС”, број 24/05...75/14), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Према одредби члана 154 став 2 Закона о облигационим односима, за штету од ствари или делатности, од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара се без обзира на кривицу.

Одредбом члана 173 Закона о облигационим односима је прописано да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете.

Одредбом члана 174 Закона о облигационим односима је прописано да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави.

Према одредби члана 200 став 1 Закона о облигационим односима, за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству.

Имајући у виду цитиране одредбе, а код утврђених чињеница да је тужилац запослен код тужене и да је претрпео повреду на радном месту услед оклизнућа на неочишћеном леду, приликом преласка из једне радионице у другу како би узео делове који су му били потребни за ремонт, с обзиром на то да је у време повређивања радио на радном месту механичар минско-експлозивних средстава, а да се том приликом кретао опрезно, у складу са временским приликама, у радној униформи и прописаној обући, правилно је првостепени суд закључио да је тужени послодавац одговоран за насталу штету у смислу одредбе члана 164 Закона о раду, у вези са чланом 154 став 2, 173 и 174 Закона о облигационим односима.

Наиме, када је запослени претрпео повреду на раду, дужност је послодавца да му штету накнади у складу са одредбом члана 164 Закона о раду, која осим одговорности по основу кривице, упућује и на правила о објективној одговорности послодавца чија делатност ангажује ризик. У конкретном случају, између штете коју је тужилац претрпео и радње послодавца постоји узрочно-последична веза, јер је тужилац обављао радни задатак за потребе тужене у радној средини у којој нису постојали безбедни услови за рад, које је била дужна да обезбеди тужена као послодавац, односно била је дужна да очисти лед који је постојао на стази коју је тужилац користио како би се кретао из једне радионице у другу ради обављања послова свог радног места, јер је радни простор послодавац дужан да уреди тако да рад у таквом простору не

представља опасност за запослене. У конкретном случају, тужилац је радио у небезбедним условима у којима је створен повећани ризик од повређивања, а тај ризик је у овом случају реализован, јер се тужилац оклизнуо на неочишћеном леду и задобио тешку телесну повреду. Из наведених разлога, супротно наводима тужене у жалби, послодавац у овом случају сноси одговорност за предметну штету, у смислу одредаба члана 173 и 174 Закона о облигационим односима.

Током првостепеног поступка нису утврђене околности које искључују одговорност тужене као послодавца за штету, нити је тужена доказала да је предузела све мере потребне за постојање безбедних услова рада, јер доказе о тим околностима није приложила нити је извођење доказа о тим околностима предлагала, у смислу члана 231 Закона о парничном поступку, па се неосновано жалбом тужене указује да је она предузела све мере потребне за чишћење пута у зимским условима и да примењена средства нису имала ефекта због лоших временских услова, због чега нису испуњени услови за ослобађање од одговорности прописани одредбама члана 177 Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи жалбе тужене да је штета настала због непажње тужиоца, јер су конкретна опасност и повређивање настали без било каквог тужиоцевог утицаја, с обзиром на утврђене чињенице у првостепеном поступку да се тужилац критичном приликом кретао опрезно, у складу са временским приликама, да је носио прописану униформу и обућу, а обућа је била погодна и за кретање по леду и за кретање по радионици. Стога се неосновано жалбом тужене указује на постојање доприноса тужиоца настанку штете.

Првостепени суд је правилно применио материјално право када је ставом другим изреке побијане пресуде усвојио тужбени захтев тужиоца за накнаду трошкова ортозе за колено, јер је тужилац услед повреде задобијене на раду био имобилисан наведеним ортопедским помагалом, чију куповину је финансирао сопственим новчаним средствима, о чему је доставио доказе, а за који износ је у смислу одредбе члана 155 став 1 Закона о облигационим односима умањена његова имовина, које трошкове тужена није тужиоцу надокнадила, па је правилно првостепени суд применом члана 154 Закона о облигационим односима и члана 164 Закона о раду, обавезао тужену да тужиоцу накнади наведени трошак, због чега је одлука у том делу тужбеног захтева потврђена, имајући у виду и да жалба тужене не садржи посебне разлоге које се тичу накнаде те штете. Правилна је у том делу и одлука о камати, јер је донета правилном применом одредаба члана 277 став 1 и 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, претрпљени страх и душевне болове због наружености, правилно применио члан 200 Закона о облигационим односима, с обзиром да утврђена јачина болова и страха и њихово трајање, као и утврђени степен наружености, по оцени другостепеног суда, оправдавају висину досуђених накнада по тим основима, па се неосновано у жалбама тужиоца и тужене указује на то да висина ових накнада није правично одмерена.

Како се ни осталим наводима жалби тужиоца и тужене не доводе у сумњу

правилност и законитост првостепене пресуде у ставу првом, другом и делу става трећег изреке побијане пресуде, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена на име накнаде нематеријалне штете исплати на име претрпљених физичких болова, страха и душевних болова због наружености, износе преко досуђених ставом првим изреке те пресуде, до тражених износа, а на име умањења животне активности преко досуђеног износа, износ од још 50.000,00 динара, то је пресуда у том делу потврђена, како у погледу главног потраживања, тако и у погледу законске затезне камате, као споредног потраживања, и одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, приликом одмеравања правичне новчане накнаде тужиоцу за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, првостепени суд није правилно вредновао све околности случаја и све последице које је то умањење оставило на здравље тужиоца, с обзиром на утврђени проценат умањења животне активности, па по уверењу другостепеног суда, у складу са чланом 200 Закона о облигационим односима, адекватна материјална сатисфакција тужиоцу, према значају повређеног добра и циљу коме та накнада служи, износи укупно 250.000,000 динара за претрпљене душевне болове због умањења животне активности од 10% .

Из наведених разлога, првостепена пресуда је преиначена у делу става трећег изреке, тако што је тужиоцу на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности досуђен износ од још 100.000,00 динара, са припадајућом каматом од дана пресуђења, до исплате, па је применом одредаба члана 200, 277 став 1 и 324 став 1 Закона о облигационим односима, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Преиначено је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу четвртом изреке побијане пресуде, јер је донето уз погрешну примену члана 153 став 2 и члана 154 став 2 Закона о парничном поступку, на шта се основано указује у жалби тужене, јер тужиоцу припадају трошкови поступка према вредности захтева са којом је успео у парници. Имајући у виду вредност са којом је тужилац успео у парници (606.172,83 динара), по оцени другостепеног суда, трошкови тужиоца који су потребни обухватају трошкове за састављање тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 13.500,00 динара, трошкови заступања на три одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара, трошкови приступа на пет неодржаних рочишта у износу од по 11.250,00 динара и трошкови вештачења у износу од 30.000,00 динара, судске таксе на тужбу у износу од 34.361,00 динара и судске таксе на првостепену пресуду у износу од 35.361,00 динара, па је тужиоцу применом одредаба члана 153 став 2 и 154 Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе, на име трошкова првостепеног поступка које је определио у складу са чланом 163 став 2 истог закона, досуђен износ од 236.972,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење пресуде, до исплате, која тужиоцу припада у смислу члана 277 став 1 и 324 став 1 Закона о облигационим односима и одлучено је као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Правилна је одлука садржана у ставу петом изреке побијане пресуде, којом је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова

парничног поступка, од дана пресуђења до дана извршности пресуде, јер је донета правилном применом одредаба члана 277 став 1 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Тужиоцу и туженој не припада накнада трошкова другостепеног поступка, у смислу одредбе члана 153 став 2 Закона о парничном поступку, јер су у поступку по изјављеним жалбама успели у мањем, односно сразмерно незнатном делу, из ког разлога је одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредаба члана 390, члана 394 тачка 4 и члана 165 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**